

La Présidence De la Polynésie française

PIHA PUTURA'A PARAU 'API Mahana toru 14 nō Atopa 2020

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau
--

Faatupuraa parau 'i ni'a 'i te faa'ohiparaa faufaa 2021

Te faatupuraa parau nō te faa'ohiparaa faufaa 'o 2021 'o te tupu 'i teie mau mahana nei 'i te 'Apooraahi rahi 'a Porinetia farani. 'E taime te reira nō te vauvau 'i te mau 'avei'a rû mana'ohia mai 'e te Faatereraa, nō te matahiti 'i muri nei 'i ni'a 'e piti toma.

Te toma mâtâmua faataahia nō te arutaimareva, te mau rave'a faati'araa 'i te tapura faufaa 'e te tâ'avei'araa 'i te tapura faufaa 'i tâpe'ahia mai.

Nō teie tumu hôpe'a nei tei ni'a noa â ia 'i te arata'iraa 'ohipa rû 'a te Faatereraa mâ te mata ara 'i ni'a 'i te mau fifi 'e tupu taa'ê noa mai, mai te Covid-19 anei.

Te 'opuaraa matahiti (PAP) 'i roto 'i te toma 2 faataahia ia nō te vauvauraa poritita 'a te hau ia-au 'i te târena 'o te tapura faufaa 'o te tuuhia atu 'i roto 'i te 'Apooraahi rahi 'i teie mau taime 'i muri nei.

Mai tiurai mai, 'ua 'ohipa 'amui mai te mau faatereraahau nō te faati'a 'i te toma 2, nâ roto mai 'i te pu'etau fifi fatupuhia 'e te ma'i pee ei, taupupû atu ai te tere aumaite 'o te 'ohipa faati'araa 'i te tapura faufaa matahiti 'a te Fenua.

'Aite râ te mau fâ faatupuraa tarena 'i taerehia. Te fâ rahi 'o te tura'iraa ia 'i te Fenua 'ia faatu'ati'ati 'i te arata'iraa 'ohipa nō te hô'ê Porinetia pâutuutu 'e te autâhō'ê, te aufaito 'e te faa'oroma'i mâ te tûru'i 'i ni'a 'i te arata'iraa 'ohipa 'a te hau 'e titauhia nei 'ia 'aravihi atu.

Faa'âpîraa 'i te mau faaotiraa 'a Porinetia 'i ni'a 'i te faito 'a Farani (CDN) 'e te haamataraa 'o te tereraa 'âpî 'o te tarena âhu reva 'e te îto (PCAE)

'Ua tupu na 'i Pari te COP 21 'i te 12 'o titema 2015, te mau fenua 'i faaô na 'i roto 'i te tōmite 'a te Hau Amui nō te tauraa 'o te ahureva (CCNUCC) 'o te paraneta 'e 'o tei tâhō'ê 'i ni'a 'i te mana'o 'e 'aro 'i te tauraa ahureva 'e 'ia rûhia te mau rave'a ato'a 'e te mau tapura faufaa 'e au nō hô'ê aoraraa taraire.

Te fâ 'o teie faaâuraa parau nô Pari 'e haapâpû 'i te pâhono 'a tō te ao nei 'i mua 'i te maraaraa 'o te ahu 'e 2 tetere 'ia faaâuhia hou te 'u'ana 'o te mau tapihaaraa 'e te tâmau noa 'i te faaiti mai 'i te maraa 'o te tetere 1,5 a'e.

'I mua 'i te fifi natura nô te ahuraa reva, 'ua haruru ato'a te reo 'o Porinetia 'i roto 'i te rururaa COP 21 'o 'o ia ato'a teie 'afa'i 'i te reo 'o te mau fenua 'o Patitifa. 'E rave rahi rēni 'ohipa tei fâ mai nô Porinetia, tei tape'ahia mai 'i 2016 ra, te ta'ita'iraa 'o Farani nô Porinetia, te parau 'o te faaitiraa mai 'i te mâhu viivii 'i Porinetia. 'I 2016, 'ua faatae atu na te Peretiteni 'o te Fenua 'i roto 'i te Faaterehau vahine 'o te mau fenua farani nâ te ara moana, 'i tâ Porinetia tutavaraa nô te CDN farani.

'I tetepa 2019, 'ua ani mai te Hau nui 'ia faarava'ihia te CDN 'a Porinetia 'e 'ia tu'ati 'i ni'a 'i te COP 24 nô titema 2018 'a te 'amuiraa 'o te ao nei.

'Ua 'ohipa mai te piha 'o te arutaimareva 'a te hau ô te tai'o 'i te maiha 'o te GES riro atu ai 'ei faaâuraa 'ohipa nâ te ao nei. Tauâ tai'oraa nei 'o te GES 'a Porinetia, mai te ito faa'ohipahia, te viivii haamaarohia, te faaapu 'e te faaamu animara, nâ reira te mau utaraa 'e rave rau.

'I ni'a 'i te niu 'o teie tai'oraa, faaotihia ai te arata'iraa 'ohipa nô te faaiti mai 'i te mâhu viivii faatupuhia 'e Porinetia. Faati'ahia hô'ê pupu 'ohipa, nô roto mai 'i te mau faatereraahau 'o te tereraa faufaa 'e te 'imiraa faufaa, hâpa'o 'i te îto, nâ reira te faatereraahau 'o te nohoraa, hâpa'o 'i te utaraa nâ te mau motu, te faatereraahau 'o te mau paturaa rarahi, hâpa'o 'i te utaraa 'i ni'a 'i te fenua, tō te ta'ere, 'e te arutaimareva, hâpa'o 'i te u'i 'âpî. Nô teie tarena 'e tupu te hô'ê rururaa rahi mâtâmua roa 'i te 'ômuaraa 'o 2021.

0,9% te toparaa 'o te hoo 'i ni'a 'i te 12 'ava'e

'I tetepa 2020, 0,1% te maraaraa 'o te hoo 'e 'ua vai 'i te faito 98,99, 'o te tauihaa fare tei faatupu 'i teie maraaraa. 'i te pae 'o te utaraa 'ua topa mai 0,3%. 'I ni'a 'i te 12 'ava'e 0,9% te toparaa. Te moni rima 'ohipa 'ua maraa 0,2% 'i tetepa 2020. 'Ua topa mai râ 'i ni'a 'i te 12 'ava'e. te tai'o 'amui taa'ê atu te pae 'o te utaraa 'ua maraa 0,3% 'i tetepa nei 'e 'ua îti mai 0,8% 'i te 12 'ava'e.

Te mau tarifa tauihaa fare tei maraa 1,9% 'i tetepa nei. 'E maraaraa faatupuhia 'e te rima tuati fare. 'I ni'a 'i te 12 'ava'e 'ua topa mai 1,5%.

Te mau tarifa 'i te pae 'o te utaraa 'ua topa mai 0,3% 'i tetepa nei. tauiraa teie 'itehia nô te toparaa 3,2% 'o te utaraa nâ te reva. 3,6% te heeraa 'i ni'a 'i te 12 'ava'e.

'I te pae 'o te paturaa, te 'ohipa rarahi 'e te mau oaturaa 'a te hau (BTP), 'ua maraa 0,9% vai atu ai 'i te 109,88%. 'e heeraa teie faatupuhia 'e te maraaraa 2,0% 'o te mau tarifa tauihaa paturaa fare, 'o te maraaraa ihoa râ 'o te tâ purumu 'e 9,8%, te tarifa 'o te tîmâ 2,1%, te tarifa râau fare 1,9%. 'I ni'a 'i te 12 'ava'e, 'ua maraa 'i te tai'o 1,0% nô te 'amuiraa paturaa fare.

'I te pae 'o te mau paturaa fare, te 'ohipa ôrarahi, 'aita 'i 'aueue rii noa a'e, 'i te pae râ 'o te faaneheneheraa fare tei maraa rii 0,1%. 'i ni'a 'i te 12 'ava'e 1,4% te maraaraa. Te mau

paturaa 'a te hau, 'ua maraa 2,2% 'e te mau 'ohipa taa'ê atu 0,1% te maraaraa. 'i ni'a 'i te 12 'ava'e, te tai'o 'amui nô te mau paturaa rarahi tei maraa 0,6%.

Tauturu moni nâ nau tâatiraa u'i 'âpî 12 'e 3 'amuitahiraa tu'aro

Aniraa nâ te faaterehau 'o te u'i 'âpî 'e tu'aro, 'ua fârii te 'Apooraahau 'e horo'a 'e 53 166 000 toata nâ :

- 12 tâatiraa u'i 'âpî, aniraa nâ te tomite 'o te u'i 'âpî 'e te haapiiraa, 'i ni'a 'i te niu 'o te 'ohipa faahoturaa 'ohipa 'e te faafâriuraa 'i te u'i 'âpî 'i roto 'i te oraraa totaiete tivira, 'e te faa'ohiparaa 'i te taure'are'a 'i roto 'i te tahi mau 'opuaraa 'e riro 'i te aveave 'i Porinetia nei :

Nâ te u'i 'âpî 'a te etaretia Porotetani Maohi, te Tomite Quartier Hotuarea, te taatiraa Faa ruperupe, te Scouts et Guides de Polynésie, Tomite Porotetani Haapiiraa Tapatî, CPCV, Union Territoriale de la Fédération Sportive et Culturelle de France, 'Amuiraa Eucaritique des Jeunes, Arii Heiva Rau, te FOL PF 'e te tâatiraa CEMEA.

'E toru 'amuitahiraa tu'aro, 'ia au 'i te mana'o fârii 'a te tomite tu'aro.

Te Amuitahiraa huipôpô, te 'Amuitahiraa Aikido 'e te 'Amuitahiraa Moto.

Faaueeraa mana 'o te ture Fenua nô te faa'ohiparaa 'i te tôro'a faatere ratio hi'opo'a ma'i

'Ua haamana te 'Apooraahau 'i te faaueraa mana, 'ia faa'ohipahia te ture Fenua nô te 17 'o tetepa 2020 'o te haapâpû ra 'i te tereraa 'o te 'ohipa 'e nehenehe 'e faatupuhia 'e te taata faatere ratio hi'opo'a ma'i, nâ reira te mau rave'a arata'i.

'E toru faito pâpû 'o tâ te taata faatere 'e nehenehe 'e rave, tei te au 'o te taupupû 'o te ma'i, 'ia rave 'o ia 'i te 'ohipa 'i raro a'e 'i te mata ara 'a te hô'ê taote 'o te ma'i 'e hi'opo'ahia, 'e 'i nâ roto 'i te hô'ê faaueraa 'a te taote.

- Nô te mau ma'i rii noa 'e nehenehe tâ te faatere ratio noa 'e rave ;
- Nô te mau ma'i huru pe'ape'a rii 'aore 'e faufaa 'i te mata ara 'a te taote nô tauâ ma'i ra, 'ia vai ineine noa râ ho'i 'o ia ;
- Nô te mau ma'i teimaha 'ia parahi ato'a mai ia te taote 'o tauâ ma'i nei ra.

'E faufaa rahi 'o teie tôro'a ratio nâ roto 'i te natirara. Nâ teie faaueraa mana 'e nehenehe ai 'e faatupu 'i te hi'opo'araa ratio nâ te atea, nao atu 'aita 'e taote ratio. 'Ia ma'iri noa atu te taote ratio 'i roto 'i te fare ma'i mataeinaa, 'e nehenehe te hui'opo'araa ratio 'e ravehia 'i reira noa iho mai 'ia Uturoa 'e Taioha'e 'e nâ te fare ma'i rahi 'a Porinetia 'e rave 'i te faaotiraa.

Êa : tauturu moni nâ nau tâatiraa 10

'Ua faataa te Apoorahau 'i te tauturu moni nô te trereraa 'ohipa 'a nau tâatiraa 10 mai teie 'i raro nei :

- 1 mirioni toata nâ te 'Amuiraa tû'aro USSP nô te « Challenge bien dans mon corps » nô 2020 :
- 1 mirioni nâ te 'amauiraa tu'aro USSP nô te « Marche pour ta santé » nô 2020 :
- 3,5 mirioni nâ te 'amuiraa tu'aro USSP nô te tereraa 'ohipa 'a te lau tâatiraa tu'aro haapiiraa ;
- 8 mirioni nâ te 'amuitahiraa tu'aro 'au nô tâ na 'ôpuaraa « Vai Manee » nô 2020-2021 ;
- 4 356 546 toata nâ te tâatiraa Les petits princes d'Aimeho, nô tâ na faanahoraa « Ecoles en Santé » 2020 ;
- 340 000 nâ te 'amuiraa mâ'ona 'a Porinetia nô te tarena « Tuaro tuiiau tauraa » 2020 ;
- 695 450 toata nâ te tâatiraa Team Moorea 1 nô te faanaho 'i te 'aroraa 'i te raau ta'ero 'e te 'ohipa taivaiva nô 2020 ;
- 570 000 toata nâ te tâatiraa taputô mma, jiu jitsu nô tâ na tarena 'aro 'i te râau ta'ero ;
- 2 625 000 toata nâ te tâatiraa Apair Apurad nô tâ na tarena « Ea Tu'aro, sport en unité de dialyse » ;
- 300 000 toata nâ te 'amuiraa pereoo taataahi nô te târena « Cyclo cancer 2020 ».

'E mau tauturu teie nô te faaitoito 'i te tuhaa tu'aro 'ia maita'i te Êa, te 'ama mâa tano 'e te 'aroraa 'i te râau ta'ero.

Tauturu moni nô te 'ohipa rorouira : ACI, DAD, AID

Nô te faahoturaa 'i te rorouira, 'ua faaoti te Faatereraa 'e pa'e 'i te 'imiraa faufaa 'o te rorouira.

'Ua riro te rorouira 'ei faahoturaa fana'ohia 'e te hô'ê pae rahi 'o te huiraatira, 'ua hinaaro te faaterehau 'o te haapiiraa 'e tuu 'e 3 faaueraa mana 'i muri a'e 'i te tauraa 'i te mau rave'a tauturu ACI 'e te DAD.

'I mua 'i te mau aniraa e rave rahi nô te mau pû'oiraa rorouira nâ te mau taiete rii na'ina'i anei 'e te mau taiete unuma anei 'e 'ohipa nei 'i Porinetia.

Mai teie atu 'e faatea 'i te mau aniraa nâ roto 'i te rênî itenati www.mes-demarches.gov.pf
Te ACI haamauhia mai 'i 21016 nô te mau pû'oiraa itenati 'a te mau taiete unuma 'e 'ohipa nei 'i Porinetia.

Nô te haamaraa 'i te tauturu 'e te pa'epa'eraa 'i te mau taiete na'ina'i TPE 'e te mau taiete rii rahi atu PME, 'ua faateiteihia te aroaro tauturu nô te mau taiete e faa'ohipa nei raro mai 'i te 20 mirioni 'i te latahiti.

Te ACI : faa'ohipa nei raro mai 'i te 20 mirioni i te matahiti :

- 'e fana'o râtou 'e 300 000 toata tauturu e'ita 'e hau atu 'i te 70% 'o te faufaa tuu ;
- Fana'o ato'a 150 000 toata nô te hooraa mâtéria 'i raro mai 'i te 50 000 toata ;

Nô te mau taiete unuma 'e faa'ohipa nei hau atu 'i te 20 mirioni toata 'e fana'o 'o ia 'e 200 000 toata tauturu e'ita 'e hau atu 'i te 70% 'o te moni tuu.

Te DAD haamauhia 'i 2018 ra nô te 'âpee 'i te mau taiete mahuta 'âpî 'i roto 'i te 'ohipa rorouira, nô râtou :

'e'ita te tauturu 'e hau atu 'i te 70% 'o te faufaa tuu :

- 1) 2 000 000 toata nô te taiete mahuta 'âpî e'ita 'e hau atu 'i te 70% ;
- 2) 4 000 000 toata nô te faahotu 'i te taiete mahuta 'âpi e'ita 'e hau atu 'i te 50%

Te AID faanahoraa 'âpî, nâ te mau taatiraa 'e 'ohipa nei nô te faatupuraa 'ohipa, te autahô'ê totiare 'e te êa, fana'o râtou 'i te tauturu nô te pû'oiraa 'itenati te hooraa mai 'i te tauihaa rorouira.

Te tauturu AID :

- 300 000 toata Nô te pû'oiraa 'itenati, te tapura faufaa faa'ohipa.
- Te hooraa mai 'i te mâtéria rorouira 'e te mau tauihaa tâpiri. Faataahia 'e 400 000 toata nô te mau atuihaa raro mai 'i te 50 000 toata.
- 'E faa'ohipa pâpûhia teie 'opuaraa nô te mau taatiraa 'e fâna'o 'i te AID. 'Inaha hô'ê matahiti 'i muri a'e 'i te faa'ohiparaahia teie 'opuaraa, titauhia te taatiraa 'ia faatae 'i tâ na parau haapapa 'i te DGEN 'itehia atu ai te haapâpûraa 'o te 'ohipa 'i ravehia mai. 'Ia ore 'e titauhia 'te taatiraa 'ia faaho'i 'i te taututuru 'o tâ na 'i fana'o na.

-0-0-0-0-0-